

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

Ընդունված է Ազգային ժողովի կողմից
16 սեպտեմբերի 1998 թ.

ՉԻՆԱՊԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

**ԳԼՈՒԽ I
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

ՀՈԴՎԱԾ 1. ՕՐԵՆՔԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիների զինվորական հաշվառումը, զինվորական ծառայության նախապատրաստությունը, զորակոչը, զինվորական ծառայությունը, պահեստագործում պատրաստությունը կազմակերպելու և անցկացնելու հետ կապված հարաբերությունները:

ՀՈԴՎԱԾ 2. ՉԻՆԱՊԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Չինապարտության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերից, սույն օրենքից, այլ օրենքներից և իրավական ակտերից:

ՀՈԴՎԱԾ 3. ՉԻՆԱՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Չինապարտությունը Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանությանը մասնակցելու՝ քաղաքացիների սահմանադրական պարտականությունն է:

Չինապարտներ են համարվում նախազորակոչային, զորակոչային տարիքի և պահեստագործում հաշվառված արական, ինչպես նաև զինվորական մասնագիտություն ունեցող կամ զինվորական ծառայություն անցած իգական սեռի քաղաքացիները:

2. Քաղաքացիների զինապարտությունն ընդգրկում է՝
զինվորական հաշվառումը.
զինվորական ծառայության նախապատրաստությունը.
զորակոչը և զինվորական ծառայությունը.
պահեստագործում գտնվելը:

ՀՈԴՎԱԾ 3.1. ԵՐԿՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ՉԻՆԱՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունն ընդունած այլ պետության քաղաքացին ազատվում է պարտադիր զինվորական ծառայությունից, եթե մինչև Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունն ընդունելը ոչ պակաս, քան 12 ամիս ծառայել է այլ պետության զինված ուժերում կամ այլ պետությունում ոչ պակաս, քան 18 ամիս անցել է այլընտրանքային զինվորական ծառայություն, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած պետությունների:

2. Այլ պետության քաղաքացիություն ընդունած Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին չի ազատվում պարտադիր զինվորական ծառայությունից, անկախ այն հանգամանքից՝ ծառայել է նա այլ պետությունում, թե ոչ:

3. Երկքաղաքացին չի ազատվում զորահավաքից և վարժական հավաքից:

(3.1-րդ հոդվածը լրաց. 26.02.07 ՀՕ-76-ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 4. ԶԻՆԱՊԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

1. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, անկախ կազմակերպական-իրավական ձևից գործատու կազմակերպությունների և ուսումնական հաստատությունների պաշտոնատար անձինք պարտավոր են՝

ա) ժամանակին և սահմանված ձևով վարել զինապարտների գրանցամատյանը, զինվորական հաշվառման ենթակա անձանց ցուցակները ներկայացնել նրանց հաշվառման (հաշվառում չունեցողներին՝ փաստացի բնակության վայրի) զինվորական կոմիսարիատներ, ինչպես նաև տրամադրել հաշվառումից հանվելու, աշխատանքի (ուսումնական հաստատություն) ընդունվելու, տեղափոխվելու, ազատվելու (հեռացվելու) վերաբերյալ տվյալները.

բ) համապատասխան զինվորական կոմիսարիատի պահանջով զինապարտներին ծանուցել զինվորական կոմիսարիատ կանչվելու մասին.

գ) զինապարտներին ազատել աշխատանքից կամ արձակել ուսումից՝ զինվորական ծառայության կամ զինվորական կոմիսարիատի ծանուցագրում նշված անհրաժեշտ ժամանակով:

2. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության մարմինները պարտավոր են՝

ա) զինապարտներին անձնագիր տալու կամ փոխանակելու (բացառությամբ արտերկրում գտնվող պահեստագորայինների), ըստ բնակության վայրի հաշվառելու կամ հաշվառումից հանելու գործողությունները կատարել նրանց զինվորական փաստաթղթերում համապատասխան զինվորական կոմիսարիատի կողմից զինվորական հաշվառման վերաբերյալ նշումների առկայության դեպքում: Նախագորակոչային տարիքի զինապարտների անձնագրերն օտարերկրյա պետություններում վավերական լինելու մասին նշումը կատարել մինչև նրանց գորակոչային տարիքը լրանալը, իսկ գորակոչային տարիքը լրանալու դեպքում՝ պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից ստացած տարկետման ժամանակով.

բ) զինվորական կոմիսարիատներին աջակցել զինապարտներին գորակոչելու, վարժական հավաքի կանչելու և հաշվառելու գործում:

3. Բժշկականսոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովները մեկշաբաթյա ժամկետում պարտավոր են համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ հայտնել հաշմանդամ ճանաչված բոլոր զինապարտների մասին՝ անկախ հաշմանդամության խմբից:

4. Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման մարմինները պարտավոր են մեկշաբաթյա ժամկետում համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ հայտնել քաղաքացիական կացության ակտերում զինապարտների կողմից իրենց ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան տարեթիվը փոխելու, ինչպես նաև նրանց մահվան գրանցման մասին տվյալները:

5. Հետաքննության և նախաքննության մարմինները պարտավոր են մեկշաբաթյա ժամկետում համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ հայտնել այն գորակոչիկների մասին, որոնց մեղադրանք է առաջադրվել, իսկ դատարանները՝ նշված անձանց վերաբերյալ՝ օրինակ ուժի մեջ մտած դատավճիռների և վերջնական որոշումների մասին:

Ազատագրվման կամ կալանքի դատապարտված գորակոչիկների հաշվառման վկայականները, զինծառայողների զինվորական գրքույկներն ու դատավճռի պատճենները

դատարաններն ուղարկում են համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ՝ դատավճիռներն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում:

Քրեակատարողական հիմնարկները պարտավոր են ազատագրկման դատապարտված կամ ազատագրկման վայրից արձակված զինապարտների մասին մեկշաբաթյա ժամկետում հայտնել նրանց հաշվառման (հաշվառում չունեցողներինը՝ փաստացի բնակության վայրի) զինվորական կոմիսարիատներ:

6. Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական և հյուպատոսական մարմինները պարտավոր են՝

ա) Հայաստանի Հանրապետության զինվորական կոմիսարիատից ստացված իրազեկման հիման վրա իրենց հյուպատոսական տարածաշրջանում հյուպատոսական հաշվառման կանգնած գորակոչիկին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով ծանուցել դիվանագիտական մարմին կամ հյուպատոսական հիմնարկ ներկայանալու համար և ներկայացած անձանց ստորագրությամբ ծանուցագիր հանձնել պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելու մասին.

բ) իրենց հյուպատոսական տարածաշրջանում հյուպատոսական հաշվառման կանգնած զինապարտի վերաբերյալ տվյալները երկշաբաթյա ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով տրամադրել Հայաստանի Հանրապետության զինվորական կոմիսարիատին.

գ) իրենց իրավասությունների շրջանակում աջակցել նախագորակոչիկների և գորակոչիկների վերադարձին Հայաստանի Հանրապետություն:

7. Պաշտոնատար անձանց կողմից զինապարտության կատարման ապահովմանը խոչընդոտելն առաջացնում է պատասխանատվություն՝ օրենքով սահմանված կարգով:

(4-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 30.04.09 ՀՕ-102-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն, 21.06.14 ՀՕ-92-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ II **ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ**

ՀՈԴՎԱԾ 5. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ

1. Զինվորական հաշվառումը նախագորակոչիկների (16-18 տարեկան), գորակոչիկների (18-27 տարեկան) և պահեստագործում գտնվող քաղաքացիների հաշվառման ու հանրապետության գորակոչային, վարժահավաքային և գորահավաքային ռեսուրսների վերլուծության պետական համակարգն է:

Զինվորական հաշվառման կարգը սահմանում է կառավարությունը:

2. Զինվորական հաշվառում իրականացնում են՝

ա) զինապարտի մշտական բնակության հաշվառման (հաշվառում չունեցողներինը՝ փաստացի բնակության) վայրի զինվորական կոմիսարիատը.

բ) Հայաստանի Հանրապետությունում ըստ բնակության վայրի հաշվառում չունեցող և հյուպատոսական հաշվառման կանգնած զինապարտների զինվորական հաշվառումը կատարում է Հայաստանի Հանրապետության զինվորական կոմիսարիատը:

2.1. Նախագորակոչային տարիքի քաղաքացիների զինվորական հաշվառումը համարվում է կցագրում: Կցագրման ենթակա են տվյալ տարվա ընթացքում 16 տարին լրացող արական սեռի քաղաքացիները:

2.2. Զինապարտների զինվորական հաշվառման լրիվությունն ապահովելու նպատակով պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, անկախ կազմակերպական-իրավական ձևից գործատու կազմակերպություններն ու ուսումնական հաստատությունները վարում են աշխատող կամ սովորող զինապարտների վերաբերյալ գրանցամատյան, որի վարման կարգը սահմանում է կառավարությունը:

2.3. Չինվորական հաշվառման նպատակով զինվորական կոմիսարիատում կազմվում է զինապարտի անձնական գործ, որում գրառվում են զինապարտի հաշվառման վայրի, ընտանեկան դրության, կրթության, առողջական վիճակի, դատվածության վերաբերյալ տվյալները, ինչպես նաև կցվում են այդ տվյալների վերաբերյալ համապատասխան փաստաթղթերը:

3. Չինվորական հաշվառումից հանվում են՝

ա) սույն օրենքի 12-րդ հոդվածի առաջին մասի «ա» ենթակետով սահմանված հիմքով պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատված քաղաքացիները.

բ) օրենքով սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը դադարեցրած անձինք.

գ) պահեստագործում սահմանային տարիքի հասած քաղաքացիները.

դ) մահացած կամ օրենքով սահմանված կարգով մահացած ճանաչված քաղաքացիները:

ե) *(ե կետն ուժը կորցրել է 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենք)*

(5-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն, 21.06.14 ՀՕ-92-Ն օրենքներ)

ԻՐՏԵՎ

21.06.14 թվականի ՀՕ-92-Ն օրենքի 2-րդ հոդվածի համաձայն 5-րդ հոդվածի 2-րդ կետի երկրորդ պարբերությունը պետք է շարադրել նոր խմբագրությամբ: Սակայն 2-րդ կետը չունի 2-րդ պարբերություն այս իսկ պատճառով փոփոխությունը կատարել ենք 2-րդ կետի «բ» ենթակետում:

**ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՊԱՐՏԱԳԻՐ
ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՉՈՐԱԿՈՉԻ
ՀՈԴՎԱԾ 6. ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ
ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

1. Քաղաքացիները պարտավոր են զինվորական հաշվառման, ինչպես նաև պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելու համար ներկայանալ իրենց հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրի զինվորական կոմիսարիատ:

2. Չինվորական ծառայությունից պահեստ արձակված քաղաքացիները պարտավոր են յոթնօրյա ժամկետում ներկայանալ հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրի զինվորական կոմիսարիատ՝ զինվորական հաշվառման համար:

3. Հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրը փոխելու դեպքում զինապարտները զինվորական հաշվառման կանգնելու համար պարտավոր են ներկայանալ համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ՝ հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) նոր վայր ժամանելուց հետո՝ յոթնօրյա ժամկետում:

Չինվորական ծառայության ընթացքում դատապարտված և ազատագրվման ձևով պատիժ կրած անձինք պարտավոր են պատժի կրումից ազատվելու պահից յոթնօրյա ժամկետում ներկայանալ հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրի զինվորական կոմիսարիատ:

4. Չինապարտներն իրենց առողջական վիճակի, ընտանեկան դրության, հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրի, կրթության աշխատավայրի և պաշտոնի փոփոխությունների մասին պարտավոր են յոթնօրյա ժամկետում հայտնել հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրի զինվորական կոմիսարիատ:

(6-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն, 21.06.14 ՀՕ-92-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ III
ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՈԴՎԱԾ 7. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԲՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄԸ

1. Բժշկական քննությունը պարտադիր անցկացնում են զինվորական կոմիսարիատների հանձնաժողովների բժիշկ մասնագետները՝ զինապարտների կցագրման, գորակոչի, զինվորական ծառայության անցնելու և վարժական հավաքի կանչվելու ժամանակ: Եթե տեղում հնարավոր չէ ստանալ քաղաքացու՝ զինվորական ծառայությանը պիտանի լինելու մասին բժշկական եզրակացություն, ապա տեղական գորակոչային հանձնաժողովը պարտավոր է նրան ուղարկել համապատասխան բժշկական հիմնարկ՝ բուժիտագրտում անցկացնելու, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև բուժում իրականացնելու համար: Այդ բժշկական հիմնարկների ցանկը հաստատում է կառավարությունը:

2. Մույն հոդվածում նշված դեպքերում զինապարտների բժշկական քննությունը և հետազոտումը կատարվում է առաջնահերթ և անվճար:

(7-րդ հոդվածը փոփ. 18.11.09 ՀՕ-215-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 8. ՆԱԽԱԶՈՐԱԿՈՉԱՅԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հանրակրթական դպրոցներում, նախնական մասնագիտական և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում կազմակերպվում և անցկացվում է նախագորակոչային պատրաստություն՝ կառավարության սահմանած կարգով:

(8-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 9. ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ԲՆՈՒՅԹԻ ՄԱՐԶԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Նախագորակոչիկները զինվորական մասնագիտությունների ծրագրով զինվորական ծառայության նախնական պատրաստություն են անցնում պաշտպանական բնույթի մարզատեխնիկական կազմակերպություններում՝ զինվորական կոմիսարիատի ընտրությամբ և ուղեգրով:

ՀՈԴՎԱԾ 10. ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՌԱԶՄԱՌՄՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

1. Ռազմաուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգը հաստատում է կառավարությունը:

Ժամկետային զինվորական ծառայություն անցած կամ անցնող քաղաքացիները ռազմաուսումնական հաստատություններ կարող են ընդունվել մինչև 23 տարին լրանալը:

2. Ռազմական ուսումնական հաստատություններ ընդունված քաղաքացիները համարվում են պարտադիր զինվորական ծառայության զինծառայողներ, օգտվում են օրենսդրությամբ նրանց համար սահմանված իրավունքներից ու արտոնություններից և կրում պարտականություններ՝ բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի: Այդ հաստատություններից ազատված և հեռացված անձինք փոխհատուցում են իրենց ուսման հետ կապված ծախսերն ու 18 տարեկանը լրացած լինելու դեպքում ուղարկվում են պարտադիր զինվորական ծառայության: Զինվորական ծառայության ժամկետում տվյալ դեպքում հաշվարկվում է միայն առողջական վիճակի, ինչպես նաև ռազմական ավիացիոն ուսումնական հաստատություններում սովորելու դեպքում՝ թռիչքային

անհամապատասխանության պատճառով ազատված անձանց ուսման և զինվորական ծառայության ընթացքում ռազմաուսումնական հաստատություններ ընդունված քաղաքացիների նախկինում ծառայած ժամանակաշրջանը: Մինչև 18 տարեկանը լրանալը ռազմական ուսումնական հաստատությունից ազատված կամ հեռացված անձինք հաշվառվում են իրենց հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրի զինվորական կոմիսարիատի գորակոչային բաժնում և 18 տարեկանը լրանալուց հետո հայտարարված գորակոչի ժամանակ ենթակա են գորակոչվելու պարտադիր զինվորական ծառայության՝ ընդհանուր հիմունքներով:

(10-րդ հոդվածը փոփ. 25.10.00 ՀՕ-104, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենքներ)

ՊԼՈՒԽ IV ԶՈՐԱԿՈՉԸ

ՀՈԴՎԱԾ 11. ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԶՈՐԱԿՈՉԸ

1. Պարտադիր զինվորական ծառայության են գորակոչվում 18-ից մինչև 27 տարեկան (բացառությամբ սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքի) արական սեռի գորակոչիկներն ու մինչև 35 տարեկան առաջին խմբի պահեստագործի սպաները, ովքեր առողջական վիճակի պատճառով ճանաչվել են զինծառայության համար պիտանի՝ խաղաղ պայմաններում:

2. Պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելու ենթակա չեն այն անձինք, որոնց նկատմամբ կատարվում է հետաքննություն (նախաքննություն, դատաքննություն) կամ ովքեր նախկինում դատապարտվել են ազատազրկման՝ ծանր կամ առնվազն երկու անգամ դիտավորյալ հանցագործություն կատարելու համար և ազատազրկման վայրում պատիժը կրել են երեք տարուց ոչ պակաս, ինչպես նաև, եթե կատարել են Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության դատախազության հաստատած ցանկում նշված հանցագործություն:

Նախկինում ազատազրկման դատապարտված և ազատազրկման վայրում երեք տարուց պակաս ժամկետով պատիժ կրած անձանց պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելու կամ պահեստագործում հաշվառվելու կարգը սահմանում է պաշտպանության նախարարը:

3. Ծարքային կազմի գորակոչը և գորացրումը կատարվում է Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով սահմանված ժամկետներում՝ տարեկան երկու անգամ:

4. Պահեստագործի սպաների գորակոչը և գորացրումը կատարվում է Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով սահմանված ժամկետում: Զորակոչից տարկետում ստացող սպաների կատեգորիաների ցանկը հաստատում է կառավարությունը:

5. Զորակոչի ենթակա շարքային կազմի և պահեստագործի սպաների թվաքանակը սահմանում է կառավարությունը:

6. Պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչը հայտարարվելուց հետո բոլոր գորակոչիկները, ինչպես նաև 27 տարեկանից բարձր տարիքի գորակոչիկները՝ սույն օրենքի 14 հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքում, պարտավոր են ծանուցագրում նշված ժամկետում ներկայանալ այն զինվորական կոմիսարիատ, որտեղ նրանք հաշվառված են:

7. Պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչի ժամանակ, ինչպես նաև պարտադիր զինվորական ծառայության ընթացքում բնակության վայրին մոտ գտնվող գորամասում ծառայելու արտոնությունից օգտվում են՝

ա) միայնակ և տարիքային կենսաթոշակի անցած կամ երրորդ խմբի հաշմանդամ հոր կամ մոր միակ գավակը.

բ) Հայաստանի Հանրապետության սահմանների պաշտպանության, զինված ուժերում և այլ գործերում ծառայության ընթացքում, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության

միջազգային պայմանագրերով Հայաստանի Հանրապետությունում տեղակայված օտարերկրյա պետությունների զինվորական ստորաբաժանումներում ծառայողական պարտականություններ կատարելիս գոհված (մահացած) հայր (մայր) կամ եղբայր (քույր) ունեցող զորակոչիկները.

զ) ամուսնացած և մեկ երեխա ունեցող զորակոչիկները.

դ) երկկողմանի ծնողազուրկ զորակոչիկները, ինչպես նաև միակողմանի ծնողազուրկ այն զորակոչիկները, որոնք չունեն չափահաս քույր կամ եղբայր.

ե) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի հրամանով՝ այլ զորակոչիկները:

Բնակության վայրին մոտ գտնվող զորամաս է համարվում զորակոչիկի հաշվառման (հաշվառում չունեցողները՝ փաստացի բնակության) վայրից մինչև 150 կմ տեղակայված զորամասը:

8. Հայտարարված զորակոչի ընթացքում պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչվող եղբայրները, իրենց ցանկությանը, ծառայության են զորակոչվում միևնույն զորամաս:

(11-րդ հոդվածը փոփ. 03.05.00 ՀՕ-57, 25.10.00 ՀՕ-104, 25.10.00 ՀՕ-106, 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 12. ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԱԶԱՏՎԵԼԸ

1. Պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատվում է՝

ա) հանրապետական զորակոչային հանձնաժողովի կողմից առողջական վիճակի պատճառով զինծառայության համար ոչ պիտանի ճանաչված քաղաքացին՝ հանվելով զինվորական հաշվառումից, կամ խաղաղ պայմաններում զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի ճանաչված քաղաքացին՝ հաշվառելով պահեստագործում.

բ) այն քաղաքացին, ում հայրը (մայրը) կամ հարազատ եղբայրը (քույրը) գոհվել (մահացել) է Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության կամ զինված ուժերում և այլ զորքերում ծառայողական պարտականություններ կատարելու ժամանակ, և նա այդ ընտանիքի միակ արու զավակն է.

գ) քաղաքացին՝ կառավարության որոշմամբ.

դ) մինչև Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունն ընդունելն օտարերկրյա պետությունների զինված ուժերում պարտադիր զինվորական ծառայություն անցած քաղաքացին.

ե) գիտական աստիճան (գիտության թեկնածու կամ գիտության դոկտոր) ունեցող քաղաքացին, եթե նա զբաղվում է մասնագիտական, գիտական կամ մանկավարժական գործունեությամբ:

2. Պահեստագործի սպաները պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատվում են սույն հոդվածի 1-ին մասի «ա» և «գ» ենթակետերի հիմքերով:

(12-րդ հոդվածը փոփ. 11.10.00 թիվ ՀՕ-93, 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենքներ)

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՉՈՐԱԿՈՉԻՑ ՀՈԴՎԱԾ 13. ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅԱՆ ԲԵՐՈՒՄՈՎ ՏԱՐԿԵՏՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼԸ

1. Պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչից ընտանեկան դրության բերումով տարկետում տրվում է այն զորակոչիկին, որն ունի՝

ա) անաշխատունակ հայր և մայր կամ միայնակ անաշխատունակ հայր կամ մայր, եթե նրանք չունեն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի համարվող աշխատունակ, պարտադիր զինվորական ծառայության մեջ չգտնվող այլ զավակ:

Անաշխատունակ ծնողներն են՝

- ծերության կենսաթոշակի իրավունք տվող տարիքի հասած հայրը և մայրը,
- առաջին կամ երկրորդ խմբի հաշմանդամ հայրը և մայրը.
- դատարանի վճռով անգործունակ ճանաչված հայրը և մայրը.

բ) առանց մոր մեծացող երեխա.

գ) երկու և ավելի երեխա.

դ) առաջին կամ երկրորդ խմբի հաշմանդամ կին.

ե) մինչև 18 տարեկան կամ 18 տարեկանից բարձր, բայց առաջին կամ երկրորդ խմբի հաշմանդամ կամ դատարանի վճռով անգործունակ ճանաչված հարազատ քույր կամ եղբայր, եթե չկա նրա հետ բնակվող ընտանիքի անդամ համարվող աշխատունակ այլ անձ:

Չորակոչիկին տարկետում տրվում է նաև վերջինիս կնոջ՝ 2-րդ երեխայով կամ զույգ երեխայով վեցամյա հղիության դեպքում:

2. Եթե քաղաքացին մինչև գորակոչային տարիքի հասնելն առնվազն հինգ տարի եղել է որդեգրված, կամ ծնողներն ամուսնալուծվել են առնվազն հինգ տարի առաջ, և կան սույն հոդվածով նախատեսված պայմաններից որևէ մեկը, ապա նա օգտվում է պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից տարկետում ստանալու իրավունքից:

3. Պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից սույն օրենքով չնախատեսված դեպքերում ընտանեկան դրության բերումով տարկետում տալու մասին որոշումն ընդունում է պաշտպանության նախարարը՝ հանրապետական գորակոչային հանձնաժողովի եզրակացության առկայության դեպքում:

4. Սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում գորակոչիկին տարկետում տրվում է մինչև նրա 27 տարեկան դառնալը: Եթե մինչև 27 տարեկան դառնալը նա չի կորցնում տարկետում ստանալու իրավունքը, ապա խաղաղ ժամանակ ազատվում է պարտադիր զինվորական ծառայությունից և հաշվառվում պահեստագործում:

(13-րդ հոդվածը փոփ. 03.05.00 ՀՕ-57, 02.05.01 ՀՕ-180, 01.06.06 ՀՕ-128-Ն 28.11.07 ՀՕ-272-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 14. ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՉՈՐԱԿՈՉԻՑ ՈՒՍՈՒՄԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ ՀՎՄԱՐ ՏԱՐԿԵՏՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼԸ

1. Պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից ուսումը շարունակելու համար տարկետում տրվում է՝

ա) պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների (այդ թվում՝ օրդինատուրա, ինտերնատուրա և մագիստրատուրա) ցերեկային ուսուցման ուսանողներին, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած ցանկում ընդգրկված միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների ցերեկային ուսուցման ուսանողներին.

բ) պետական գիտակրթական համակարգի ասպիրանտուրայում պետական պատվերով առկա ուսուցմամբ սովորողներին.

գ) պետական պատվերով, միջպետական և միջգերատեսչական համաձայնագրերով օտարերկրյա պետությունների բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողներին, օրդինատուրայում, ինտերնատուրայում, մագիստրատուրայում կամ ասպիրանտուրայում սովորողներին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած դեպքերում և կարգով.

դ) արդարադատության ակադեմիայի ունկնդիրներին.

ե) հանրակրթական, ինչպես նաև հիմնական կրթության հիմքի վրա առանց ընդհատման նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթական ծրագրերով սովորողներին՝ մինչև նրանց 19 տարին լրանալը, եթե համապատասխան զինվորական կոմիսարիատ են ներկայացնում ուսումնական հաստատության պաշտոնատար անձի տված տեղեկանք՝ տվյալ ուսումնական հաստատությունում ուսումնառության վերաբերյալ:

2. Ասպիրանտուրա և մագիստրատուրա ընդունվելու կարգը և պայմանները հաստատվում են կառավարության որոշմամբ:

Ատենախոսությունը պաշտպանած, բայց ԲՈՀ-ի հաստատումը դեռ չստացած և ասպիրանտուրան ավարտած ու ատենախոսության պաշտպանության օրը պաշտոնապես նշանակված անձանց պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչվելու կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

3. Ուսումը շարունակելու համար տարկետում ստացած և սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված ուսումնական հաստատություններից հեռացված կամ ազատված (բացառությամբ ուսման վարձը չվճարելու պատճառով ուսումնական հաստատությունից հեռացված և մինչև պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչի հայտարարվելն ուսման վարձը վճարելու հիման վրա ուսումնառությունը վերականգնած) կամ անբավարար առաջադիմության պատճառով նույն կուրսում մնացած 18 տարին լրացած քաղաքացիները կորցնում են տարկետման իրավունքը և ենթակա են գորակոչի, եթե չեն օգտվում սույն օրենքով նախատեսված պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատվելու կամ պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից այլ հիմքով տարկետում ստանալու իրավունքից:

4. Կրթությունը շարունակելու համար պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից տարկետում ստացած անձինք պարտադիր զինվորական ծառայության են կանչվում մինչև 27 տարեկան դառնալը, բացառությամբ պետական պատվերով պետական գիտակրթական համակարգի, միջպետական և միջգերատեսչական համաձայնագրերով օտարերկրյա պետությունների կամ սույն օրենքի 16 հոդվածի երկրորդ մասով նախատեսված դեպքում ասպիրանտուրայում սովորողների, ինչպես նաև արդարադատության ակադեմիայի ունկնդիրների, որոնց տարկետում տրվում է մինչև ուսման ավարտը: Եթե նշված անձինք ուսումն ավարտում են 27 տարեկանից բարձր տարիքում, ապա պարտադիր զինվորական ծառայության են կանչվում ասպիրանտուրան ավարտելուն հաջորդող գորակոչի ընթացքում:

Սահմանված կարգով պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչի ենթակա պահեստագործի առաջին խմբի սպաները, որոնք ավարտել են ասպիրանտուրան կամ դատական դպրոցն կամ ունեն գիտական աստիճան, պարտադիր զինվորական ծառայության են կանչվում ըստ իրենց մասնագիտացումների:

(14-րդ հոդվածը փոփ. 06.03.00 ՀՕ-42, 03.05.00 ՀՕ-57, 16.04.02 ՀՕ-325, 20.05.02 ՀՕ-345-Ն, 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 21.02.07 ՀՕ-136-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 25.10.00 ՀՕ-104, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 25.05.11 ՀՕ-177-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն, 02.05.13 ՀՕ-54-Ն, 21.06.14 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՉՈՐԱԿՈՉԻՑ ՀՈԴՎԱԾ 15. ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ՏԱՐԿԵՏՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼԸ

1. Առողջական վիճակի պատճառով բուժման կարիք ունեցող գորակոչիկներին պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից տարկետում տրվում է 3 անգամ՝ մինչև 1 տարի ժամանակով: Երրորդ անգամ տրված տարկետման ժամկետը լրանալուց հետո գորակոչիկը բժշկական քննության արդյունքներով կամ ճանաչվում է պիտանի զինվորական ծառայության համար և գորակոչվում է զինվորական ծառայության, կամ ճանաչվում է խաղաղ պայմաններում զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի և հաշվառվում

պահեստագործում, կամ ճանաչվում է զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի և հանվում զինվորական հաշվառումից:

2. Առողջական վիճակի պատճառով պարտադիր զինվորական ծառայության համար ժամանակավորապես ոչ պիտանի զորակոչիկներին զորակոչից տարկետում տրվում է 1 անգամ` 3 տարի ժամանակով: Տարկետման ժամկետը լրանալուց հետո զորակոչիկը բժշկական քննության արդյունքներով կամ ճանաչվում է պիտանի զինվորական ծառայության համար և զորակոչվում է զինվորական ծառայության, կամ ճանաչվում է խաղաղ պայմաններում զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի և հաշվառվում պահեստագործում, կամ ճանաչվում է զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի և հանվում զինվորական հաշվառումից:

Սույն օրենքի 14 հոդվածի չորրորդ մասով նախատեսված ասպիրանտուրայում կամ արդարադատության ակադեմիայում սովորելու կապակցությամբ տարկետում ստացած և 27 տարեկանից բարձր տարիքում ուսումն ավարտած զորակոչիկներին առողջական վիճակի պատճառով բուժման նպատակով տարկետում կարող է տրվել 1 անգամ` մինչև 6 ամիս ժամկետով, իսկ պարտադիր զինվորական ծառայության համար ժամանակավորապես ոչ պիտանի ճանաչելու դեպքում` մինչև 1 տարի ժամկետով: Տարկետման ժամկետը լրանալուց հետո զորակոչիկը բժշկական քննության արդյունքներով կամ ճանաչվում է պիտանի զինվորական ծառայության համար և զորակոչվում զինվորական ծառայության, կամ ճանաչվում է խաղաղ պայմաններում զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի և հաշվառվում պահեստագործում, կամ ճանաչվում է զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի և հանվում զինվորական հաշվառումից:

3. Սույն հոդվածի առաջին և երկրորդ մասերով նախատեսված տարկետումներ տալու մասին որոշումներն ընդունում է հանրապետական զորակոչային հանձնաժողովը` Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ ստեղծված կենտրոնական բժշկական հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա:

4. Սույն հոդվածի, ինչպես նաև սույն օրենքի 23-րդ հոդվածի 2-րդ և 5-րդ մասերի հիման վրա առողջական վիճակի պատճառով պահեստագործում հաշվառված քաղաքացիները ենթակա են բժշկական վերափորձաքննության` 5 տարին մեկ անգամ: Մինչև 27 տարին լրանալը բժշկական վերափորձաքննության արդյունքներով պարտադիր զինվորական ծառայության համար պիտանի ճանաչված քաղաքացիները ենթակա են պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչի` ընդհանուր հիմունքներով:

(15-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն, 02.05.13 ՀՕ-54-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 16. ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՉՈՐԱԿՈՉԻՑ ԱՅՆ ՀԻՄՔԵՐՈՎ ՏԱՐԿԵՏՈՒՄ ՍՏԱՆԱԼԸ

1. Ազգային ժողովի պատգամավորներին, իրենց լիազորությունների ողջ ժամկետում, տրվում է պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչից տարկետում ստանալու իրավունք:

2. Առանձին դեպքերում կառավարությունը որոշում է քաղաքացիների կատեգորիաներն ու առանձին քաղաքացիներին, որոնց տարկետում է տրվում պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչից:

ՀՈԴՎԱԾ 17. ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՉՈՐԱԿՈՉԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

1. Պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչն անցկացնելու համար կառավարության սահմանած կարգով ստեղծվում են գորակոչային հանձնաժողովներ՝ ըստ զինվորական կոմիսարիատների կողմից սպասարկվող տարածքների՝ տեղական, և ըստ մարզերի՝ մարզային (Երևանի քաղաքային):

2. Տեղական գորակոչային հանձնաժողովների կազմը հաստատում է մարզպետը (Երևանի քաղաքապետը)՝ համապատասխան զինվորական կոմիսարի ներկայացմամբ:

Հանձնաժողովի նախագահ է համարվում զինվորական կոմիսարը:

Տեղական գորակոչային հանձնաժողովները՝

- կազմակերպում են գորակոչիկների բժշկական քննությունը,

- որոշումներ են ընդունում գորակոչի և գորակոչիկներին՝ ըստ գորատեսակների զինված ուժերում և այլ գորքերում զինվորական ծառայության ուղարկելու մասին, ընտանեկան դրության բերումով և ուսումը շարունակելու համար տարկետում տալու վերաբերյալ,

- նախապատրաստման և մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողով են ներկայացնում սույն օրենքով չնախատեսված դեպքերում գորակոչիկներին ընտանեկան դրության բերումով տարկետում տալու վերաբերյալ փաստաթղթերը,

- կայացնում են նախնական եզրակացություն և կենտրոնական բժշկական հանձնաժողով են ներկայացնում գորակոչիկներին բժշկական քննության արդյունքներով տարկետում տալու և պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատելու վերաբերյալ փաստաթղթերը՝ եզրակացության համար,

- քննարկում են ռազմատնտեսական հաստատություններ ընդունելու մասին դիմումները և կայացնում որոշում:

3. Մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողովները կազմում է կառավարությունը: Հանձնաժողովի նախագահ է համարվում համապատասխան մարզպետը (Երևանի քաղաքապետը):

Մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողովները՝

- համակարգում են տեղական գորակոչային հանձնաժողովների գործունեությունը,

- որոշում են ընդունում գորակոչիկներին ընտանեկան դրության բերումով սույն օրենքով չնախատեսված դեպքերում տարկետում տալու վերաբերյալ և դա ներկայացնում հանրապետական գորակոչային հանձնաժողով:

4. Տեղական և մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողովների որոշումներն ընդունվում են հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

(17-րդ հոդվածը փոփ. 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 18. ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՉՈՐԱԿՈՉԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

1. Չորակոչի ժամանակաշրջանում տեղական և մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողովների աշխատանքը ղեկավարելու և գործունեությունը վերահսկելու համար կառավարությունն ստեղծում է հանրապետական գորակոչային հանձնաժողով:

2. Հանրապետական գորակոչային հանձնաժողովը՝

- քննարկում է տեղական կամ մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողովների որոշումների վերաբերյալ գանգատները,

- որոշում է ընդունում առողջական վիճակի պատճառով պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատելու, բուժման կամ պարտադիր զինվորական ծառայության համար ժամանակավորապես ոչ պիտանիության կապակցությամբ տարկետում տալու մասին,

- եզրակացություն է տալիս ընտանեկան դրության բերումով՝ սույն օրենքով չնախատեսված դեպքերում տարկետում տալու մասին մարզային (Երևանի քաղաքային)

գորակոչային հանձնաժողովների որոշումների վերաբերյալ և ներկայացնում պաշտպանության նախարարին:

3. Տեղական կամ մարզային (Երևանի քաղաքային) գորակոչային հանձնաժողովի որոշման վերաբերյալ գորակոչի կամ այլ անձանց գանգատը, մինչև դրա վերանայումը, չի կասեցնում որոշման կատարումը:

Գանգատների վերաբերյալ որոշումները հանրապետական գորակոչային հանձնաժողովն ընդունում է մեկամսյա ժամկետում՝ ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

Հանրապետական գորակոչային հանձնաժողովի որոշումները, դրանց ընդունման օրվանից մեկամսյա ժամկետում, կարող են գանգատարկվել դատարան՝ օրենքով սահմանված կարգով:

(18-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ V ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՈԴՎԱԾ 19. ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

(19-րդ հոդվածն ուժը կորցրել է 03.07.02 ՀՕ-383-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 20. ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

(20-րդ հոդվածն ուժը կորցրել է 03.07.02 ՀՕ-383-Ն օրենք)

(հոդված 20 փոփ. 25.10.00 ՀՕ-104 օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 21. ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

(21-րդ հոդվածն ուժը կորցրել է 03.07.02 ՀՕ-383-Ն օրենք)

(հոդված 21 փոփ. 25.10.00 ՀՕ-104 օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 22. ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑՆԵԼԸ

(22-րդ հոդվածն ուժը կորցրել է 03.07.02 ՀՕ-383-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 23. ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ԶՈՐՔԵՐԻ ԾԱՐՔԵՐԻՑ ԱՐՁԱԿԵԼԸ

1. Զինձառայողներին զինված ուժերի և այլ զորքերի շարքերից արձակում է գորամասի հրամանատարը՝ «Զինվորական ծառայություն անցնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածում նշված ժամկետներում և պաշտպանության նախարարի հրամանով սահմանված կարգով:

2. Ժամկետային զինվորական ծառայության մեջ գտնվող զինձառայողները ժամկետից շուտ արձակվում են պահեստագոր, եթե նրանք կենտրոնական ռազմաբժշկական հանձնաժողովի կողմից հետագա զինվորական ծառայության համար ճանաչվում են ոչ պիտանի՝ առողջական վիճակի պատճառով:

Այն զինձառայողները, ովքեր ծառայության ժամանակաշրջանում սույն օրենքի 12 հոդվածի 1-ին մասի «բ» ենթակետի և 13 հոդվածի առաջին մասի «ա-ե» ենթակետերի ու երրորդ մասի հիմքերով ձեռք են բերել զինվորական ծառայությունից ազատվելու և գորակոչից տարկետում ստանալու իրավունք, արձակվում և հաշվառվում են որպես պահեստագորայիններ՝ մեկամսյա ժամկետում:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված զինձառայողներին արձակելու կարգը սահմանում է պաշտպանության նախարարը:

4. Սույն օրենքի 13 հոդվածի հիմքերով պահեստ արձակված անձինք կարող են ժամկետային զինձառայության գորակոչվել մինչև 27 տարեկան դառնալը, եթե տարկետում ստանալու հիմքերը վերացել են, և նրանց չձառայած ժամկետը գերազանցում է 16 ամիսը:

5. Պարտադիր զինվորական ծառայության ընթացքում ազատագրկման դատապարտված անձինք դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի հիման վրա հանվում են գորամասի անձնակազմի ցուցակներից և հաշվառվում են իրենց գորակոչն իրականացրած զինվորական կոմիսարիատի գորակոչային բաժնում, իսկ ազատագրկման վայրում պատժի կրումից ազատվելուց հետո հայտարարված գորակոչի ժամանակ ենթակա են գորակոչման պարտադիր զինվորական ծառայության չձառայած ժամկետը շարունակելու, բացառությամբ սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերի, ինչպես նաև եթե չեն օգտվում սույն օրենքով նախատեսված պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատվելու կամ պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից ընտանեկան դրության բերումով կամ առողջական վիճակի պատճառով տարկետում ստանալու իրավունքից, որոնց առկայության պարագայում հաշվառվում են պահեստագորում՝ սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով:

6. Բարձրագույն կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթություն ունեցող, վարժական հավաքներ անցած և սահմանված ստուգարքները հաջող հանձնած զինվորներին և սերժանտներին ժամկետային զինվորական ծառայության ավարտից առաջ պահեստագոր տեղափոխելիս շնորհվում է սպայի կամ ենթասպայի կոչում: Պահեստագոր տեղափոխվելիս սպայի կամ ենթասպայի կոչում չստացած անձինք, կարող են ներգրավվել պահեստագորի սպաների և ենթասպաների պատրաստման համար կազմակերպվող զինապարտների վարժական հավաքներին:

Ստուգարքների հանձնման ժամկետներն ու կարգը սահմանում է պաշտպանության նախարարը:

(23-րդ հոդվածը փոփ. 25.10.00 ՀՕ-104, 03.07.02 ՀՕ-383-Ն, 01.06.06 ՀՕ-128-Ն 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենքներ)

ՉԼՈՒԽ VI ՊԱՀԵՍՏԱԶՈՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 24. ՊԱՀԵՍՏԱԶՈՐԸ

1. Պահեստագորում ընդգրկվում և հաշվառվում են՝
 - ժամկետային զինվորական կամ այլընտրանքային ծառայություն անցած և պահեստ արձակված քաղաքացիները,
 - սույն օրենքով սահմանված դեպքերում պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատված քաղաքացիները,
 - իգական սեռի զինապարտները,
 - Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիություն ստացած և 27 տարեկանը լրացած զինապարտները,
 - սույն օրենքի 11 հոդվածի երկրորդ մասում թվարկված գորակոչային տարիքի անձինք.
 - սահմանված կարգի խախտմամբ պարտադիր զինվորական ծառայություն չանցնելու դիմաց օրենքով սահմանված կարգով վճարներ կատարած քաղաքացիները:

2. Պահեստագորում հաշվառված քաղաքացիները կոչվում են պահեստագորայիններ և բաժանվում են պահեստագորի շարքային, ենթասպայական և սպայական կազմերի:

(24-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 25. ՊԱՀԵՍՏԱԶՈՐԻ ԾԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱԶՄԸ

1. Պահեստագործի շարքային կազմը բաժանվում է երկու խմբի՝ ըստ տարիքային սահմանափակման: Առաջին խմբում հաշվառվում են մինչև 45 տարեկան, իսկ երկրորդ խմբում՝ մինչև 50 տարեկան պահեստագործայինները:

2. Առաջին և երկրորդ խմբի պահեստագործը, ըստ զինվորական պատրաստության աստիճանի, բաժանվում է երկու կարգի:

Առաջին կարգի պահեստագործում հաշվառվում են անկախ ծառայության տևողությունից պարտադիր զինվորական ծառայություն անցած, բացառությամբ առողջական վիճակի պատճառով զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի ճանաչվելու հետևանքով վաղաժամկետ գորացրված քաղաքացիները, ինչպես նաև պատերազմի կամ մարտական գործողությունների մասնակիցները՝ անկախ զինվորական ծառայություն անցնելու հանգամանքից:

Երկրորդ կարգի պահեստագործում հաշվառվում են պարտադիր զինվորական ծառայություն չանցած, ինչպես նաև առողջական վիճակի պատճառով զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի ճանաչվելու հետևանքով վաղաժամկետ գորացրված արական սեռի և զինվորական հաշվառման մեջ գտնվող իգական սեռի քաղաքացիները:

3. Առաջին և երկրորդ խմբերի պահեստագործի երկրորդ կարգում հաշվառված քաղաքացիները երեք ամսից ոչ պակաս ընդհանուր տևողությամբ վարժական հավաքներ անցնելու դեպքում հաշվառվում են առաջին կարգի պահեստագործում:

(25-րդ հոդվածը փոփ. 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն օրենքներ)

ՊԱՀԵՍՏԱԶՈՐԻ ԾԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻ ՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀՈԳՎԱԾ 26. ՀԱՎԱՔՆԵՐ ԱՆՑՆԵԼԸ ԵՎ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՆՔՆԵՐ ՈՒ ԶՈՐԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՆԶԵԼԸ

1. Առաջին խմբի պահեստագործի առաջին կարգում հաշվառված պահեստագործայինները ռազմական ունակությունները կատարելագործելու և վերապատրաստելու նպատակով խաղաղ ժամանակ կարող են կանչվել վարժական հավաքների մինչև չորս անգամ, յուրաքանչյուր դեպքում՝ մինչև երեք ամիս ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան երեք ամիս՝ մեկ տարվա ընթացքում: Ընդ որում, նշված պահեստագործայինները կարող են վարժական հավաքի կանչվել պահեստ արձակվելուց հետո՝ մեկ տարուց ոչ շուտ:

2. Առաջին խմբի պահեստագործի երկրորդ կարգում հաշվառված պահեստագործայինները ռազմական ունակություններ ստանալու նպատակով խաղաղ ժամանակ կարող են կանչվել վարժական հավաքների մինչև վեց անգամ, յուրաքանչյուր դեպքում՝ մինչև երեք ամիս ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան երեք ամիս՝ մեկ տարվա ընթացքում:

3. Առաջին և երկրորդ խմբերի պահեստագործի առաջին կարգում հաշվառված զինվորները, սերժանտները և ենթասպաները, որոնք պատրաստվում են սպայական պաշտոնի համար, վարժական հավաքների են կանչվում երեք ամիս ժամկետով:

4. Երկրորդ խմբի պահեստագործում հաշվառված անձինք վարժական հավաքների կարող են կանչվել 1-2 անգամ, յուրաքանչյուր դեպքում՝ մինչև երկու ամիս ժամկետով:

5. (26-րդ հոդվածի 5-րդ մասն ուժը կորցրել է 28.11.07 ՀՕ-272-Ն օրենք)

6. Վարժական հավաքները հայտարարվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ՝ յուրաքանչյուր տարվա գորահավաքային նախապատրաստության պլանների հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած միջոցառումների ցանկի, ժամկետների և ներգրավվող թվաքանակի ու մասնագիտությունների համաձայն: Նա իրավունք ունի անհրաժեշտության դեպքում պահեստագործի շարքային կազմին պահել վարժական հավաքներում՝ սույն հոդվածով սահմանված ժամկետներից մինչև երկու ամիս ավելի, ինչպես նաև ավելացնել հավաքների քանակը՝ չգերազանցելով հավաքներում գտնվելու՝ սույն հոդվածի 1-3-րդ մասերով սահմանված ընդհանուր ժամկետները:

7. Առաջին խմբի պահեստագործում հաշվառված քաղաքացիները զինված ուժերի զորահավաքային պատրաստականության ստուգման նպատակով խաղաղ ժամանակ կարող են կանչվել զինվորական վարժանքների (հրամանատարաշտաբային կամ շտաբային)՝ մինչև 10 օր ժամկետով, կամ զորավարժությունների (զորախաղերի)՝ դրանց ամբողջ տևողության ժամկետով: Չինվորական վարժանքները (հրամանատարաշտաբային կամ շտաբային) և զորավարժությունները (զորախաղերը) հայտարարվում են Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի հրամանով:

(26-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 28.11.07 ՀՕ-272-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 19.03.12 ՀՕ-38-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 27. ՊԱՀԵՍՏԱԳՉՈՐԻ ԵՆԹԱՍՊԱՅԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

1. Չինված ուժերում և այլ զորքերում՝ որպես ենթասպաներ, զինվորական ծառայության են անցնում սպայական կոչում չունեցող պահեստագործայինները:

2. Չինված ուժերի և այլ զորքերի ենթասպաների կողմից զինվորական ծառայության անցնելու կարգը սահմանվում է օրենսդրությամբ:

3. Ենթասպաները կարող են գտնվել զինվորական ծառայության մեջ մինչև 45 տարեկան դառնալը: Նրանց համաձայնությամբ՝ այդ ժամկետը կարող է երկարաձգվել մինչև հինգ տարով:

Չինվորական ծառայությունից արձակված ենթասպաները զինված ուժերի և այլ զորքերի պահեստագործում գտնվում են մինչև 55 տարեկան դառնալը:

ՀՈԴՎԱԾ 28. ՊԱՀԵՍՏԱԳՉՈՐԻ ՍՊԱՅԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

1. Պահեստագործի սպայական կազմը բաղկացած է՝

- ժամկետային զինվորական ծառայությունից արձակված և պահեստագործում հաշվառված սպաներից, գեներալներից,

- բարձրագույն կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթություն ունեցող սերժանտներից և ենթասպաներից, որոնք անցել են ժամկետային զինվորական ծառայություն և սահմանված կարգով ստացել են սպայական կոչում,

-բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սովորելու ընթացքում ռազմական պատրաստություն անցած և սահմանված կարգով սպայական կոչում շնորհված քաղաքացիներից,

- զինվորներից, սերժանտներից և ենթասպաներից, որոնց սպայական կոչում է շնորհել բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական քաղաքացիական կրթության հիման վրա,

- Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական ծառայության, ոստիկանության և ազգային անվտանգության ծառայության համակարգերից արձակվածներից՝ նրանց շնորհված հատուկ կոչումները հաշվի առնելով, բացառությամբ այդ համակարգերում զինվորական ծառայություն անցած և զինվորական կոչում ունեցողների,

- Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիություն ստացած և սպայական կոչում ունեցող անձանցից՝ սպայական կոչումները հաշվի առնելով:

2. *(28-րդ հոդվածի 2-րդ կետն ուժը կորցրել է 03.07.02 ՀՕ-383-Ն օրենք)*

3. Չինվորական հաշվառման մեջ գտնվող սպա կանայք, իրենց մասնագիտությանը համապատասխան, անկախ զինվորական կոչումից, հաշվառվում են երրորդ խմբի պահեստագործում, և նրանց սահմանային տարիք է համարվում 50 տարեկանը:

4. Պահեստագործում սահմանային տարիքի հասած կամ առողջական վիճակի պատճառով խաղաղ և պատերազմի ժամանակ զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի ճանաչված սպաները հանվում են զինվորական հաշվառումից:
(28-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն օրենքներ)

**ՊԱՀԵՍԱԳՉՈՐԻ ՍՊԱՅԱԿԱՆ ԵՎ ԵՆԹԱՍՊԱՅԱԿԱՆ
ՀՈԴՎԱԾ 29. ԿԱԶՄԵՐԻ ՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔՆԵՐ ԱՆՑՆԵԼԸ ԵՎ
ՉԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՉԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ**

1. Առաջին խմբի պահեստագորայինները կարող են կանչվել վարժական հավաքների՝ մինչև երեք ամիս, երկրորդ խմբի պահեստագորայինները՝ մինչև երկու ամիս, իսկ երրորդ խմբի պահեստագորայինները՝ մինչև մեկ ամիս ժամկետով: Խաղաղ ժամանակ առաջին խմբի սպայական ու ենթասպայական կազմերը ռազմական հմտությունների կատարելագործման և վերապատրաստման նպատակով կարող են կանչվել վարժական հավաքների՝ մինչև 30 օր, իսկ հրամանատարաշտաբային կամ շտաբային վարժանքների ու գորախաղերի դեպքում՝ մինչև 10 օր տևողությամբ:

Առաջին խմբի պահեստագորի օդաչուական անձնակազմը, բացի սույն մասով նախատեսված վարժական հավաքն անցնելուց, առաջին խմբի պահեստագորում գտնվելիս կանչվում է նաև վարժական հավաքների՝ թռիչքային վարժություններ կատարելու համար, մինչև հինգ անգամ՝ յուրաքանչյուր դեպքում երկու ամիս ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան երկու ամիս՝ մեկ տարվա ընթացքում:

2. Պաշտպանության նախարարն իրավունք ունի անհրաժեշտության դեպքում մինչև երկու ամսով երկարաձգել պահեստագորի սպաների և ենթասպաների վարժական հավաքների ժամկետները, ինչպես նաև քանակը՝ չգերազանցելով սույն հոդվածի առաջին մասում սահմանված ընդհանուր ժամկետները:

3. Պահեստագորի սպաները խաղաղ ժամանակ կարող են կանչվել՝

ա) գորակոչի միջոցով մինչև երեք տարի ժամկետով պարտադիր զինվորական ծառայության՝ կառավարության կողմից որոշվող մասնագիտությունների գծով և քանակով.

բ) պայմանագրային զինվորական ծառայության՝ անձնական ցանկությամբ և օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

(29-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ VII

**ՉԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԵՎ ՉԻՆԱՊԱՐՏՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ,
ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ**

**ՉԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԵՎ ՉԻՆԱՊԱՐՏՆԵՐԻ
ՀՈԴՎԱԾ 30. ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՈՒ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

1. Չինծառայողների և զինապարտների իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են սույն օրենքով, այլ օրենքներով և իրավական ակտերով:

2. Չինվորական հաշվառման պարտականություններ կատարելու, գորակոչային տեղամասերին կցագրվելու և վարժական հավաքների կանչվելու ընթացքում մշտական աշխատանքի վայրում (անկախ կազմակերպական-իրավական ձևից) պահպանվում է քաղաքացիների աշխատատեղը (պաշտոնը) և միջին աշխատավարձը:

Մշտական աշխատանք չունեցող պահեստագորայինները վարժական հավաքների ավարտից հետո միանվագ ձևով վարձատրվում են Հայաստանի Հանրապետության զինված

ուժերի պայմանագրային զինձառայողների համար սահմանված պաշտոնային դրույքաչափին համարժեք չափով և կարգով:

3. Ժամկետային զինվորական ծառայության գորակոչից, վարժական հավաքից, գորահավաքից և զինվորական հաշվառումից խուսափելու, ինչպես նաև զինվորական հանցագործություններ, զինվորական հաշվառման բնագավառում իրավախախտումներ կատարելու համար զինձառայողները և զինապարտները պատասխանատվության են ենթարկվում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

4. Սույն օրենքով պարտադիր զինվորական ծառայությունից ազատվելու կամ պարտադիր զինվորական ծառայության գորակոչից տարկետում ստանալու իրավունք ձեռք չբերած և պարտադիր զինվորական ծառայություն չանցած քաղաքացիները չեն կարող նշանակվել հանրային ծառայության մեջ ընդգրկված պաշտոններում:

(30-րդ հոդվածը փոփ. 01.06.06 ՀՕ-128-Ն, 18.11.09 ՀՕ-215-Ն, 12.12.13 ՀՕ-159-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ VIII ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՈՒՎԱԾ 31. ՕՐԵՆՔԻ ՈՒԺԻ ՄԵՉ ՄՏՆԵԼԸ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել 1991 թվականի դեկտեմբերի 9-ին ընդունված «Զինապարտության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը՝ հետագա փոփոխություններով և լրացումներով:

14 հոկտեմբերի 1998 թ.

ՀՕ-250